

vægten paa, at i Øjeblikket krænkes den almindelige Valgret i sin Rod, i sine Principper, i sin Aand.“ — Jeg beklager, at jeg ikke kan sige det med den Kraft og Vælde, som det ærede Medlem den Gang gjorde — jeg mindes det tydeligt. Og hvad er saa det, som bliver krænket; lad os høre. Det ærede Medlem siger det selv: „Socialdemokraterne, som jeg har den Ære at repræsentere, mønstrede 55,000 Stemmer ved sidste Valg; vi have 16 Mand, men vi skulde efter vort Stemmeantal have 23—24“. Altsaa, siger det ærede Medlem, krænkes eller tilsidesættes de Interesser, som vi repræsentere! Det vil sige, det ærede Medlem fordrer nødvendigvis en Valgordning med Hensyn til Folketingsvalg, hvorved Forholdstalsvalgmaaden indføres, er altsaa i Virkeligheden en begejstret Tilhænger af Højres Forslag. Den Gang var han en meget bestemt Modstander af at gaa til en saadan Ordning som den, hvis varme Talsmand han nu er. Hvorfor? Fordi hans Parti i Øjeblikket formentlig vil faa en vis Gevinst derved. Men det ærede Medlem er i Virkeligheden en Modstander deraf. Han udtalte den Gang: Grundlovens Forordning skal respekteres: omtrent 16,000 Indbyggere for hver Valgkredsrepræsentant, og han slutter sig navnlig til Venstres gamle Ordfører i denne Sag, nemlig Sofus Høgsbro: „Sofus Høgsbros Anskuelse og Sofus Høgsbros Betragtninger have endnu deres Repræsentanter her i Tinget“ — siger det ærede Medlem — „den gamle demokratiske Grundlovsaaend er dog heldigvis ikke uddød endnu her i Salen“. Men hvad var Sofus Høgsbros Standpunkt? Sofus Høgsbros Standpunkt i 1894 var — det er ikke vort Standpunkt, men det er Sofus Høgsbros Standpunkt og var altsaa i 1905 ogsaa det ærede Medlems Standpunkt —, at et saadant Forslag, som vil foretage en midlertidig Omlægning af Kredse, er i Strid med Grundlovens Ord og Aand, og Høgsbro siger, at Folketinget har stadig vægret sig ved at gaa ind paa at forøge Kredse med et mindre Antal end det, Grundloven kræver, og i 1887, siger Høgsbro, har Folketinget ved en Beslutning af Tinget udtalt, at Grundloven skal opfyldes fuldt ud, og han tilføjer: at gaa den Vej, der nu foreslaas, nemlig til en mindre Forøgelse, saaledes, at Forholdet f. Eks. blev 1—20,000, er dog stik imod Grundloven; han siger endvidere: Man kan ikke bortforklare Grundlovens klare Bud ved aldeles vilkaarlige Fortolkninger, og saa tilføjer han med en underlig Adresse til, hvad der sker i

dette Øjeblik: Selv om Loven kun skulde gælde for faa Aar, hvor staar det da skrevet, at vi have Lov til at forandre Grundloven ved en midlertidig Lov? Det var Høgsbros Standpunkt, som det ærede Medlem altsaa i 1905 sluttede sig til, men som det ærede Medlem nu af Opportunitetshensyn ganske har forladt.

Vi i Højre have ikke gjort Høgsbros Standpunkt til vort, men vi have, som jeg før sagde, efter at Valgkredsordningen i 1904 havde fungeret en halv Snes Aar, klart set, at det kan ikke nytte, man faar ikke, hvad man kan kalde en retfærdig Valgkredsordning, d. v. s., man faar ingen Ordning, som giver Befolkningen den lige og almindelige Valgret, uden at vi komme frem gennem Forholdstalsvalgmaaden. Men det Standpunkt, at vi skulde gaa Grundlovens Vej, kan jo ikke heller være ganske nyt for det ærede Medlem, thi det er jo det gamle radikale Standpunkt. Det er gentagende fremdraget her i Tinget, at det staar i Odense-Programmet, og indirekte staar der jo i Odense-Programmet, at man ikke skal gaa denne Vej, her nu foreslaas. Men maa jeg, siden det ærede Medlem har talt om, hvad Højregrupperne den Gang foreslog, fremføre, hvad Trier som de Radikales Repræsentant den Gang foreslog. Det var følgende: Idet Folketinget udtaler, at en betryggende og retfærdig Valgkredsordning bør tilvejebringes ved en Ændring af Grundloven, hvorved Folketingsvalgkredse fastsættes til et bestemt Tal o. s. v. Det var det, Trier foreslog under den samme Debat: Ingen Vej udenom en Grundlovsændring. Og Høgsbro fulgtes i 1894 ikke alene af radikale Folk som den nuværende Landbrugsminister, men ogsaa det ærede nuværende Medlem fra Kellerup (Leth Espensen) udtalte ganske bestemt den Gang, at den eneste rigtige Vej er at forandre Grundloven; forandrer man ikke Grundloven, siger det ærede nuværende Medlem fra Kellerup, saa kommer man ind paa en Forøgelse af Valgkredsenes Antal efter Folketallet, og saa ere vi inde paa en Vej, som vi i Virkeligheden ikke kunne se Ende paa.

Jeg tror, det er godt at mindes ogsaa disse Udtalelser, thi da vil det ærede Medlem ganske sikkert lidt formindske sine Angreb paa Højre. Den Vej, Højre er gaaet, er den, at vi, med stigende Styrke, efter at vi ere blevne ganske klare over, at vi ikke kunne komme frem paa en god Maade ad anden Vej, kræve en Grundlovsændring med Indførelse af Forholdstals-